

Infectierisico's herkennen

Biologische agentia zie je niet en ze zijn overal. Biologisch materiaal kan enkele ziektekiemen bevatten, die onder gunstige omstandigheden explosief in aantal kunnen groeien.

Vervuilde materialen moet je daarom zorgvuldig behandelen, alsof het besmet materiaal is. Denk hierbij vooral aan gebruiksartikelen zoals beddengoed, kleding, verbandmiddelen, steunkousen etc. die in contact zijn geweest met bloed, feces, urine en ander lichaamsvocht van menselijke herkomst.

In de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) die de instelling opstelt vind je aanwijzingen over de biologische agentia-/infectieziekten die je tegen kunt komen in jouw werk. De meeste besmettingen gaan via de handen en sommige ook via de lucht. Zie onderstaand overzicht.

Wijze blootstelling	Beschrijving	Voorbeelden van besmetting via direct contact
Via vloeistof of vaste stof	Door direct contact of contact met materiaal dat vervuild is met bloed en lichaamsvocht overdraagbare ziekten. Bacteriën, virussen en schimmels.	De besmetting van Hepatitis A verloopt via de fecale-orale route. Juist bij lichamelijke verzorging en toiletbezoek van cliënten maar ook bij het verschonen van vervuilde kleding en beddengoed is het risico op besmetting aanwezig. Voor de schoonmakers is ook het reinigen van de toiletten en badkamer een besmettingsbron. Bij Hepatitis B/C vindt besmetting plaats via bloed-bloedcontact. Prikincidenten vormen een belangrijk besmettingsrisico. Daarnaast worden de snij-, krab- en bijtincidenten en het spatten van besmet bloed als risico genoemd. Ditzelfde geldt voor hiv en soa's.
Via de lucht	Door inademing van door de lucht verplaatsbare virussen, bacteriën.	MRSA, legionella, tbc en griep zijn voorbeelden. Hier vindt besmetting plaats via de lucht door het inademen van besmette deeltjes. Bij het hoesten en niezen komen deze bacteriën in de lucht terecht. In het geval van legionella vindt besmetting plaats via het inademen van <i>verneveld</i> besmet water (bijv. douchen).
Via direct contact met dieren, parasieten	Door direct contact met dieren, gestoken, gekrabbd of gebeten worden en door contact met uitwerpselen. De term 'zoönose' wordt gebruikt bij de overdracht van ziektekiemen door dieren en parasieten.	Hieronder vallen ziekten zoals rabiës (hondsdolheid) dat overgedragen wordt door vossen en vleermuizen, de ziekte van Lyme door tekenbeten, malaria door muggen, Q-koorts door schapen en geiten en toxoplasmose door krabberwonding en uitwerpselen van o.a. katten.

Weet hoe je te werk moet gaan: protocollen en werkinstructies volgen

Bepaal welke van de maatregelen passen bij de handelingen die worden verricht en de wijze waarop besmetting mogelijk is. Zie daarvoor de protocollen of werkinstructies van desbetreffende infectie:

- Gebruik maken van opbergsystemen voor vervuilde kleding, wasgoed en verbandmiddelen incl. steunkousen.
- Tegengaan van verspreiding: stofverspreiding voorkomen, van schoon naar vuil werken, handschoenen uit na contact met vervuiling, e.d.
- Het dragen van beschermende kleding en handschoenen.
- Gebruik van mondneusmasker. Zie het [filmpje van de umc's](#) op de website Dokterhoe.

En altijd:

- Hygiënisch werken van de werknemer: de eigen persoonlijke hygiëne en specifiek de handhygiëne (gebruik van desinfectiemiddelen).
- Instrueren van de cliënt over zijn persoonlijke hygiëne (voor zover mogelijk).
- Beschikbaar hebben van veilige naaldsystemen en veilige opbergsystemen voor naalden.
- Beschikbaar hebben van voldoende schoonmaakmaterialen en -middelen.

Extra op je hoede zijn bij ernstige infecties

Zelfs als van cliënten bekend is dat ze drager zijn van een infectieziekte, dan kan dat vaak nog niet gecommuniceerd worden vanwege de privacy. Bij incidenten is het daarom extra van belang het incident te melden en in overleg met de bedrijfsarts/medische staf te bespreken of er maatregelen nodig zijn.

Is bekend of bestaat er een vermoeden dat de cliënt drager is, dan moeten de veiligheidsmaatregelen natuurlijk afgestemd zijn op de mogelijke besmettingsrisico's die bij de zorghandelingen en het verwerken van de gebruiksartikelen optreden.